

Szerkesztőség és kiadóhivatal
S. J. S. u. t. a. SIMON-ház Kuzs J. u. t. a. r.
kereskedésével szemben.

HÍRDETMÉNYEK.

„Hírdetési pénzek és a kiadás körüli pa-
valamint a lap szelemi részét illető
minden kőszl emények ide intézendők.

Hírmentelen levelek csak ismert kszőlől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hírdetési díj:

Öt-hasábospetitör egyezri boigtatásáért 5h.
Bélyegdíj minden hírdetéstől külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábos petitöréért 20 kr.

Hírdetést vagy reclamat magában foglaló
ujdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen, Csütörtök, Október 11.

200. szám.

DUZZOGÁS.

Minden, számot tevő nép sajtója
ismét és ismét fejtegette a német császár
látogatásainak jelentőségét, sajtó fölfogása
szerinti következtetéseket fűzve az ünne-
pélyek és nyilatkozatok változataihoz s
legkivált az utóbbi napok kimagasló mo-
zanatai szolgáltatottak bő anyagot minden-
felé a legmesszebb vágó kombinációkhoz,
melyekkel a vendég és vendéglátó csá-
szárok és királyok szavainak értelmezé-
sét igyekeztek megadni.

Egyedül az orosz sajtó foglalt el a
napokban kivételes állást, tulnyomó mér-
tékben csak a külső mozzanatok regisztrá-
lására szorítkozva, mintegy úgy tüntetve
föl a dolgot, hogy a maga ezárjának dél-
keleti Oroszországban való körútja annyira
igénybe vette egész figyelmét, hogy egy
idegen uralkodó utazgatásaira reflectálnia
ideje sem igen maradhatott.

Emlékeztetünk, pedig, jól, hogy
akkor, a midőn ugyanez a most majdnem
ignorált császár és király peterhofi látog-
tatását tette s ott avval mulattatták, hogy
az orosz hadsereg és hajóhad óriási ará-
nyait és tökéletes készülségét csillogtat-
ták s emébe, nem csak a látogatás és
fogadás változatainak, hanem messzívágó
és saját előnyükre magyarázott következmé-
nyeinek áradzó fejtegetésével sem
tudtak sehogyan betelni.

És emlékeztetünk, továbbá, igen jól
arra is, hogy ezek az oly kedvtelével
magyarázott következmények mind mo-
narchiánk felé valának akkor fordítva,
egyesen izenetül érkezve hozzánk, hogy
jól megértsük: a peterhofi találkozásokon
létesült megállapodások véget vetettek a
bulgár kérdés bizonytalanságának, mo-
narchiánk kénytelen lesz balkán-félszigeti
bitorlott befolyásáról lemondani s átén-
gedni a tért az egyedül jogos intézőnek,
a szlávászt hivatott protectorának, Orosz-
országnak.

És Vilmos császár, a kinek az akkori
izeneteket, ama magyarázatok szerint,
most ratificálnia kell vala, csakugyan

megjött Bécsbe, maga és tanácsosai, együtt
is, külön is, csakugyan komoly tanácsko-
zásokot folytattak uralkodókkal és taná-
csosaival — de az orosz sajtó minél
kevesebbet emlegeti előbbi üzenetéseit,
sőt minél kevesebbet tud magáról a talál-
kozásról és mozzanatairól is, majdnem
egészen ignorálja ezt a, mint látszik:
szerinte jelentéktelen eseményt.

De mégis, a duzzogó hallgatás e
komédiáját még sem bírják egészen vé-
gig játszani s a kelletlen esőndet most
mégis megszakította egy, talán önkény-
telen nyilatkozat, melyből az egész ma-
gatartás természetére következtetést von-
hatunk. Azt olvassuk, ugyanis, hogy az
orosz sajtó épen nincs megelégedve a
bécsi pohárköszöntőkkel, a melyek minden
közvetétel, vagy bár valamely halvány
célzás nélkül, egyenesen és kereken a
fennen hirdetett szövetségről nyilatkoznak
s a melyeknek a hadseregekre vonatkozó
kijelentései „a jelenlegi helyzetet inkább
zavarják hogsem a rég óta óhajtott
jobbrafordulást idéznék elő.”

E „jobbrafordulás”, természetesen,
Bulgáriának Oroszország kényére való ki-
szolgáltatása lett volna s a szövetséges
hadseregek minden kétségen felüli erejéről
táplált s oly határozottan hangoztatott
meggyőződések csakugyan zavarják —
de nem a helyzetet, hanem az oroszok
círculusait. Nyilván, az orosz sajtónak
sokkal inkább szája izére lett volna, ha
Bécsben nem a szövetséget, hanem az orosz
aspirációk kielégítését emlegetik vala s a
duzzogás visszafojtást tüze, a midőn végre
kitör, természetesen nem nyilatkozhatik
másképp, mint ama vádaskodásban, hogy
ezek a békebiztatások zavarják a hely-
zetet.

Emlékeztetünk, annak idején is, a
midőn az orosz hadmozdulatok, határ-
erődítések és csapatösszevonások először
riasztották föl Németországot és mo-
narchiánkat békés nyugalmából s a hadsere-
gek létszámának fölemelésére, népfölke-
lésünk szervezésére és a rendkívüli hadi
hitelek fölhasználására sarkalák, akkor is

mi léptünk föl, az orosz lapok szerint,
fenyegetően s „zavartuk a helyzetet.”

Am reményeink, számításaink meg-
hiúsulta, természet szerint kelt bosszanko-
dást, mely előbb duzzogásban, majd
panaszzkodásban, szemrehányásban nyilat-
kozik.

De azt hi-szük, hogy az orosz la-
pok duzzogása, panaszai és szemrehányá-
sai nekünk nem okozhatnak fejfájást.

(K.—r.)

Az ágostai evangélicus egyház egyetemes közgyűlése. A magyarországi ágostai evan-
gelicus egyház tegnap délelőtt br. Próány
Dez ő egyetemes egyházi és iskolai felügyelő
és Karsay Sándor püspök elnöklété alatt
egyetemes közgyűlést tartott, melynek tárgya
szorozata több napot fog igénybe venni. A
tegnapi gyűlésen tárgyalta a bányakerületi
superintendentia közel múlt közgyűlésének
azon határozatát, melyet Szontagh Pál indit-
ványára fogadtak el, hogy tudniillik megbot-
ránkozásának és rosszalásának ad kifejezést
az egyház a felett, hogy egyik tisztviselője
(Mudrony Pál) akie vi ünnepe-
lyen részt vett s a magyar lutheranus egy-
házat compromittálta. De megtorló eljárást
is fognak indítani a magáról és hivatásáról
teljesen megelégedett egyházi tisztviselő el-
len. Az egyetemes közgyűlés a bányaker. su-
perintendentia ezen határozatát szavazás nél-
kül magávé tette és utasítani fogja az egy-
házkerületet, hogy a vádolt tisztviselőt illő
megtorlás végett a consistorium elé állítsa.
A kérdés felett igen érdekes eszmeseo fej-
lődött ki, melynek folyamán Szontagh Pál
fényes beszédet mondott; megdönthetetlen ar-
gumentumokkal indokolván az indítványt és
kérvé a határozat elfogadását. Mudrony
és Dul a Máté esperesnek hazafiatal s pán-
szláv szellemű kifakadásai általános reszen-
zst keltettek s megfelelő visszautasításra
találtak.

Külföld.

A császári felköszöntők. Sz. Pétervárról
okt. 6 ról azt távirják a „Times”-nak, hogy
Oroszországban bizonyos családost keitettek
fel a két császár által Bécsben mondott fel-
köszöntők. Azt remélték, hogy Vilmos csá-
szár, az ő békés érzelmei által vezéreltetve
és meggyőződve arról, hogy Oroszország is
hasznos lépést tesz Bécsben, Oroszországnak a

Derék szál ember volt az egyen ruhájába
szoritva; arca csupa torzomborz szőr, vörhe-
nyes szakála szinte lángolt s hosszú bajusza
hegyesen meredt kifelé.

Az angolok rögtön szemügyre vet-
ték a kielégített kíváncsiság mosolyával,
miközben Dubuis úgy tett, mintha újságot
olvasna s a szögletbe húzódott, mint a tolvaj
a zsanád előtt.

A vonat ismét megindult. A két angol
folytatta a beszélgetését s tovább keresgélte
a csaták emlékezeset helyeit. Ekkor, midőn
egyikük karját a láthatár felé nyújtotta egy
várost mutatva, hirtelen megszólalt a porosz
tisztt francziál. — hanyatt dülve s hosszú
lábaít kinyújtva:

— En tizenkét francziát öltem meg ebben
a városban s több mint száz foglyot ejtettem!
Az angolok élénken érdeklődve, mohón
kérdezték:

— Ah! És hogy hívják ezt a várost?
— Gharsbourg — felelt a porosz; majd
folytatta:

— A füleiknél fogva hurozoltam ezeket
a franciaia gazfickókat!

S gögösen nevetve Dubuisra tekintett.
A vonat rohamt tovább az elfogalalva tartott
tanyák között. Látták a porosz katonákat az
országutakon, a szántóföldek megységén, a vá-
házak sarkain ácsorogva, vagy a kávéházak
előtt beszélgetve. Ugy ellepték azt a földet,
mint a sásák.

A tisztt fenyegetőleg emelte föl kezét.
— Ha én vagyok a vezér, s beveszem
Párist, én főlegetek mindent, lemészároltatok
mindenkit, s ma nincs többé Franciaország!
Az angolok udvariasságból csak annyit
feleltek:

— Aoh yes!
— Husz év múlva — folytató a tisztt —

bolgár kérdésben adandó elégtétel tárgyában,
s hogy a bécsi császártalálkozás alkalmával
olyasmi nyilatkozat fog történni, a melyből
e kísérlet hatására lehet következtetni. E he-
lyett a Bécsben tartott felköszöntők harcias
jelleggel bírtak, a mit sajnálnak, mert abból
a jövőre várható zavarokra következtetnek.

— Az orosz sajtó még mindig reflexiókat
közöl a császártalálkozásról. —
Igy a „Novoszt” a bécsi hofburgi ebéden
mondott pohárköszöntőkről vezérezkzik, a
melyek — szerinte — rendkívüli hatást fog-
nak gyakorolni Európára; felette fontosnak
tartja, hogy a két urakodó „bajtársak”-nak
nevezte egymás katonáit s ez által szokatlan
ünnepélyességgel pecsételtetett meg az osztrák
és a német hadseregek összertartozósága;
minthogy pedig ez a két hadsereg már igen
régem nem küzdött egy sorban valamely kö-
köz ellenség ellen, sőt Kööniggrätznél
egymással szemben állt, ez a bajtársi össze-
tartás nem szólhat a multra, hanem csak a
jövőre; „ez oly bizonyos, — teszi hozzá a
nevezett lap — hogy ha csak sophimákhoz
nem akarunk folyamodni, az említett pohár-
köszöntőnek más jelentőséget tulajdonítani
lehetetlen.” A „Novoje Vremja” azt találja
feltűnőnek, hogy mihelyt a németcsászár meg-
érkezett Bécsbe, azonnal tanácsosok indul-
tak meg egy részt az uralkodók, másrészt
pedig ezekés a két állam diplomatái közt.

A német császár római útja. Vilmos csá-
szár tegnap délben bucsuzott el királyunktól
s elindult római útjára. A fogadtatási előké-
sületek az olasz fővárosban minden várako-
zást fölülmulnak. Másrészt azonban attól fél-
nek, hogy kellemetlen tüntetések is lesznek.
A szocialisták, legalább azt hirdetik bizo-
nyos lapok, nagyban mozognak. Az irreden-
tisták is készülnek valamire. Végül a kleri-
kálisok és francia barátok szintén nyilat-
kozni akarnak. Mind e hírekre, melyek remél-
hetően teljesen alaptalanoknak fognak bizo-
nyulni, első sorban a Sziocizálás eszköztől
magyarányu elfogatások adnak alkalmat.

Carnot elnök látogatása Lyonban, nagy
lelkesezés közt ment végbe. Az elnök ezuttal
is beszédet tartott s hangsúlyozta, hogy az
egész francia nemzet a békét, az állam bizo-
nosságát és az egyetértést kívánja. Nyilat-
kozatait a párisi lapok elég kedvezően fogad-
ják, de a mérsékeltet hozzá teszik, hogy míg
az elnök egyre a pártok egyetértését hirdeti,
viszont Floquetnak megengedi, hogy a revizió-
t napirendre hozza, mi pedig az egyetér-
tést lehetetlenné teszi. A revizió ellenes irány
a köztársasági táborban egyre hatalmasabban
érvényesül, míg azok, kik a reviziót óhajtják,

egész Európa, az egész a miénk lesz! A po-
rosz erősebb mindnyájánál!

A fölízgatott angolok már erre nem vá-
laszoltak; érzéketlenséget mutató arcaik mintha
viaszból lettek volna. Ekkor a porosz tréfál-
kozni kezdett. Majd hetvenkedett, szitkozódott.
Szidta, gunyolta az összezuott Franciaorszá-
got, a földre sujtott ellent. Szidta az imént
legyőzött Ausztriát; majd az egyes megyék
elkeseredett, de gyámoltalan védelmét, a gya-
loghadát, a haszontalan tüzéséget. Kijelen-
tette, hogy Bismarck vasvárost szándékozik
építeni az elfoglalt ágyukból. S hirtelen esiz-
más lábais Dubuis felé nyújtotta, a ki fülig
elvörösödött.

Az angolok nem látszottak érdeklődni
eme dolgok iránt, mintha ők mindeztől el-
volnának zárva a szigetekben, távol a világ
zajától. A tisztt elővette pipáját s vizsga-
smeit Dubuisra szögezte.

— Van önnek dohányja?
— Nincs, uram — felelt a franciaia.
— Kérem, — folytató a tisztt — men-
jen és vegyen a számomra, ha a vonat
megáll.

S durván nevetett hozzá.
— Borraváldt fog kapni! — tette hozzá.
A vonat fűtyült s lassította a menetét.
Egy állomás leégett épületei előtt haladt el,
azután megállapodott. S a tisztt megragadta
Dubuis karját, s kinyitotta az ajtót és kita-
szította a kereskedőt.

— Menjen, siessen, siessen!
Egy porosz csapat tartotta megszállva
az állomást. Báméskodó katonák ácsorogtak
itt ott. A gép már indulásra fűttingett, s
Dubuis, dolgavégezeten, gyorsan felszökött
egy kocsi peremére s az állomásfőnök tilta-
kozása daczára egy szomszéd kupéba ug-
rott be...

Egyedül volt! Fölgombolta a mellényét;

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Dalaimból.

Hull az eső ismét, hosszasan,
A leveles nyárnak vége van,
Mintha az ég is azt siratná,
Mikor annyi könnyűt hullat rá.

Vagy talán azért sir a mennybolt,
Hogy ezelőtt ő sem ilyen volt;
A mikor még hü volt hozzája,
Szeretője: meleg sugára...

Még sem érteném így, az eget;
Bánatjának oka más lehet.
— Mert ha nem szeretné kedvese:
Régen nem volna egy könnye se!

II.

Tetszik nekem e fátyollal bevont ég
Ez az örök, unalmas szintelenség.

E váitozás-, e végnélküli bánat,
Mely önmagát emésztve, szítva támad.

— Honnan e könnyük hullnak, hulladoznak,
A bús eget elnézem órahosszat.

S míg bámulom bánntját, könnyezését;
Mintha csak egy nagy-nagy tükörbe néznék!
Szabolcska Mihály.

Egy párba.

Irta: Guy de Maupassant. Fordította: S. E.
A háborúnak vége volt; a németek el-
foglalták a franciaia birodalmat; az ország
reszketett s a legyőzött bajnok a diadalmas
lábai elé volt rogyva.

szintén nincsenek megelégedve Floquet ter-
veivel.

Bismarck Herbert apjához. A „Standard-
berlini távirati jelentése szerint Bismarck her-
ceg birodalmi cancellár számos levelet és
táviratot kapott át, Bismarck Herbert gróf-
tól Bécsből és Budapestről, melyben a legna-
gyobb örömmel és megelégedéssel beszél a
fogadtatás szíves voltáról, Ferencz József ki-
rálynak, valamint a magyar irányadó és ve-
zerő politikai köröknek a német osztrák ma-
gyar szövetséghez való ragaszkodásáról.

Hitrovo megy. Az orosz kormány végre
megsokálta, nem azt, hogy Hitrovo igazgató,
hanem hogy igazgatóival kudarcot vallott s
elteszi öt Bukarestből. Egy ottani jelentés
szerint ugyanis Hitrovot elhelyezik Bu-
karestől, a hová Kotzebue párisi nagykövetségi
tanácsos fog menni.

**A francia kormány az idegenekre vo-
natkozó rendelete.** A Wiener Tageblatt buda-
pesti értesülése szerint az orosz kormány
kivánságára a jött létre, a végrehajtása
körüli is az lesz a főcél, hogy a Franciaor-
szágban tartózkodó oroszokat, kik na-
gyobbára szökevények s nihilisztikus vagy
más politikai üzemek miatt menekültek el,
egyszerűen kiutasíthassák, addig ezt a francia
hatóságok nem tehetik, a mit Péterváron
igen rossz nevet vettek és most az egykor
lengyel szabadsággért rajongott Floquet telje-
síti az orosz kormány egy régóta táplált
kivánságát.

Pelermóból tömeges leterítetésekről ad
hírt a táviró. Pelermó városában és környé-
kén, állítólag névtelen följelentések követke-
ztében, több mint 800 embert fogtak el, mint
titkos szövetségi tagokat; minthogy még
a Nápolyba igyekvő hajókra is fogtak el
embereket, az a hír keletkezett — melyet
azonban már megegyeztetek, hogy a szociális-
táknak merényletet terveztek a német császár
látogatása idejére. A razzia okai eddig
ismeretlenek. Az elfogottakat a belügyminis-
terium rendelkezésére bocsátották.

A francia munkások strikejai egymást
érik, s azoknak kedvezőtlen hatása a közgaz-
dasági viszonyokra már is szembetűnő a nél-
kül, hogy a munkások azoknak állandó hasz-
nát vehetnék. A közgazdasági kár többféle
irányban mutatkozik. A francia tőke tartó-
kodó lesz a beföldi vállalatokkal szemben, —
és inkább a külföldön keres elhelyezést. Na-
gyobb vállalatok alig mer valaki Franciaor-
szágban fogni, a vállalkozók csak a leg-
szükségesebb munkára szorítkoznak, nem igen
dolgoztatnak már a „raktár számára,“ s nem
győzik a külföldi versenyt. De a munkásoknak
sines tulajdonképeni haszna az erőszakolt bé-
emelésből. Ha a vállalkozó a pillanatnyi szük-
séget által kényyszerítve, egyelőre meg is
adja a fölemelt munkabért, másfelől a mun-
kát a legszükségesebbre szorítja és — mint
lehet, tömegesen elbocsátja a munkásokat.

Debreczei szab. kir. város felirata az országgyűléshez.

— A regálé megváltása iránti törvényjavaslat
tárgyában. —
(Vége.)

II. A mi közelebből a szab. kir. és tör-
vényhatósági városokat s ezek között Deb-
reczezt sz. kir. városát is a kérdéses törvény-
javaslatra vonatkozólag illeti, erre nézve még
a következő elterjesztést kívánjuk tenni.
Az államok sorsának intézésére hiva-

szíve hevesen vert s lihegve törülgette a
homlokát. De a vonat ismét megállt s az
ajtóban azonnal megjelent a porosz tiszt, és
felépett, nyomon követve a két kíváncsiság
üzte angol által. A porosz a francziával szem-
beült s folyton guynosan nevetett.

— Ön nem akarta teljesíteni a megbi-
zóságot?

— Nem, uram! — felelt Dubuis.

— Én levágom önnek bajuszát, hogy a
pipámba tömjem!

S kezével a szomszédja arca felé nyult.
Az angolok szenvedélytelenül merészték rájuk
szemeiket. A porosz már megragadott egy
esipetet a Dubuis szakállából s kiakarta tépni,
midőn ez egy hirtelen kémozdulattal felkötö-
te a karját, s torkon ragadta és levágta a padra.
Majd veszett dühében, hálántékai földragadva,
szemei vértől elfutva, félkezevel egyre fojtó-
gatva, ököibe szorított másik kezével iszonyu
esapásokat mért az arczába. Ez vergődött,
iparkodott a kardját kihuzni, de Dubuis le-
nyomta őt a termete súlyával s egyre ütötte-
verte, lélegzetet sem véve, azt sem tudva, hogy
a csapásai hová hullanak. A vér folyt, az el-
fuladt tiszt hörgött, fogait csikorgatta, s mind
hiába erőlködött lerázni magáról elkeseredett
kínzóját.

Az angolok fölkeltek, közelebb mentek,
hogy jobban lássák őket; ott állottak öröm-
mal s kíváncsisággal tele, készen fogadni bár-
melyik küzdő mellett vagy ellen.

Végre Dubuis, kimerülve ez erőfeszítés-
től, fölemelkedett s szó nélkül helyére ült.

A porosz nem vetette rá magát. Az
ámulattól s fájdalomtól egyideig némán; za-
varodottan ült. Midőn lélegzetet vehetett, ezt
dudogta:

— Ha ön nekem ezért pisztolyal nem
ad elégtételt, megölöm!

— A mikor akarja! — felelt Dubuis.

— En nem bánom!

tottak már a legrégebbi időben belátták azt,
hogy az anyagi és szellemi erők a városokban
összpontosulván, ezek ez szerint az állam tes-
tének esontjai és vérei, minél fogva a városok
felvirágoztatása nálunk is, de különösen a
nyugaton a fejedelmeknek mindenkor fő fe-
gondjait képezte, a mint hogy a tapasztalás is
azt igazolja, hogy csak azon nemzetek és álla-
mok lettek valóban erősek és hatalmasok, me-
lyekben kifejtett és gazdag városok nagyobb
számmal voltak; mert az állam hatalom vál-
tozhatik, de a városokban rejő anyagi és in-
tellectualis erő hova előbb ervenyre emeli ma-
gát, a mire talán példát sem kell felhozunk.

Az állam érdeke is azt kívánja tehát,
hogy a városok folytonosan fejlődjenek és
gyarapodjanak, annak polgárai ugy anyagi,
mint szellemi erőben növekedjenek.

Nem kívánunk ezáltal panaszkodni a
felett, hogy nálunk a városok míg a régebbi
időkben kiváltságokkal és mentességekkel
látottak el s ily módon gyarapították, ad-
dig az újabb időkben az állam részéről leg-
alább a közadminisztráció fenntartása érdeké-
ben nemcsak hogy más törvényhatóságokkal
egyenlő ellátásban nem részesülnek, de e te-
kintben egyedül a saját erejükre vannak utal-
va; hanem csupán azon terhekre kívánunk
reá mutatni, melyeket a városok az állam
helyett saját erejükkel viselnek.

A városok, — a nélkül hogy az állam-
tól kárpótlást nyerne, — az állami köz-
igazgatást közvetítik, a mit a várme-
gyék az állami költéségben teljesítenek.
A városok az állami adó behajtását kihágá-
soknál és a községi bíráskodással az igazság
szolgáltatás egy részét, a kinostár érdekében
való pereskedést a katonai állást teljesítik, az
árva ügyeket ellátják, állami intézmények
létrehozásához és fenntartásához sok áldoz-
tot hoznak s ezáltal az állami kincstár te-
temesen segítyezik, egyházakat és iskolákat
segélyeznek, művelődési és humanisztikus in-
tézmenyeket fenntartanak és gyámolítanak,
közegészségügyi viszonyait fejlesztik, a
csend és rend fenntartásáról valamint a va-
gyon és életbiztonságról a sajátjukból gondos-
kodnak, ugy hogy az államnak az igazság
szolgáltatása és a külvédelem kívül a vá-
rosi polgárok számára alig marad fenn vala-
mi azon feladatokból, a miért az emberek az
államot alkotják és a súlyos pénz és vér adót
fizetik.

A városoknak az említett feladataik tel-
jesítésére, jövedelmek szaporításáról gondos-
kodnia kell s a hol elegendő tökevegyon nin-
csen, melynek jövedelme a kor fokozódó igény-
eivel mindig növekedő kiadásait fedezhet-
né: ott a polgárok az állami adón felül gyak-
ran igen magas pótdadóval terhelhetnek meg.

A kérdéses törvényjavaslat szerint a
városoktól egy olyan biztos és tekintély-
s jövedelmi forrás szándékolatik elvonatni,
melynek jövedelme a viszonyok fejlődésénél
fogva folytonos emelkedésben van s ezáltal
a városokon olyan sérelmet ejtetik, melyet
azok sem multjoknál sem pedig a jövőbeli
hivatásuknál fogva meg nem érdemelnek és a
mi által fejlődésükben nemcsak meggátol-
tának, de sőt vissza is vetteknek.

Ennélfogva a sz. kir. és törvényható-
sági városok a regálé megváltásánál a köz-
ségektől és magán birtokosoktól külön ve-
nök figyelembe, mire nézve még az alábbi
körülmények is indokul szolgálhatnak:

1. A számításnál mely szerint a meg-
váltás alapjául az 1882—86. évi átlagos jó-
vedelem vétetett, — a pénzügyi kormányza-

— Itt van Strassbourg városa, — foly-
tatá a porosz — két tisztet hívok tanuul;
lesz időnk, míg a vonat elindul.

Dubuis ur, a ki ugy lihegett, mint egy
gőzgép, az angolokhoz fordult:

— Akarnak önök tanuim lenni?

— Aoh yes! — felelt egyszerre mind
a kettő.

A vonat megállt. Egy percz alatt talált
a porosz két bajtársat magának, a kik pisz-
tolyokat hoztak. A tetthelyre siettek.
Az angolok kirántották az óráikat, siettet-
ték a készülékeket, nehogy lekészenek a
vonatról.

Dubuis sohasem tartott még pisztolyt a
kezeiben. Husz lépésnyire állították az ellen-
felétől.

— Készen van ön? — kérdezték tőle.

Mialatt igennel felelt, az egyik angol
fölynyitotta feje fölött a napernyőjét, hogy
megvédje őt a naptól.

Egy hang vezényelt; „Tűzet!”

Dubuis lött. Vaktában, célzás nélkül —
s bánulva vette észre, hogy szemközti álló
ellenfele megtáncorodik, kezeit fölemeli és
arczra bukik. — Meg volt halva.

— Aoh! kiált föl az egyik angol s hangja
kéjes izgatottságtól reszketett. — A másik,
a ki még mindig az óráját tartotta a kezében
karon ragadta Dubuis-t s versenyléptekben
vonta őt magával az állomás felé.

Az egyik angol jelezte a lépéseket, ke-
zeit ököibe zárva, könyökeit derekához szo-
rítva: Egy-kettő, egy-kettő! S mindhárom
egy arczvonabban ügettek, potrohuk daczára
sebesen, mint három élezlapi groteszk alak.

A vonat indulóban volt. Kocsijukba ug-
rottak.

Hip hip, hurrá! — kiáltának az angolok.

És egymásután keményen megszorog-
ták Dubuis jobbát s ismét elhelyezkedtek a
szögletben — békésen, nyugodtan.

tot azon feltevés vezethette, hogy a kártala-
nítási összeg emelése érdekében a későbbi
években eset és kijátszások történhetek, mely
feltevés a városokra nézve teljesen elcsik,
mivel a regálé jövedelmei ezeknél kormány-
hatóságilag megvizsgált és helyben hagyott,
költésévetekkel és számadásokkal, tehát
közokiratokkal pontosan kiszámíthatók, tehát
a városoknál kijátszás nem történhetett.

Ezen oknál fogva a kártalanításnak a
megváltás idejében kiszámítandó jövedelem
és nem az adó alapján kell történni.

2. A városokra nézve további sérelmet
tartalmaz a törvény javaslat azon intézke-
dése, hogy a megváltási összegek egy fél,
vagy egy egész év mulva szándékolatnak
kiütettni, mialatt az azok után eső kamatok
is utólagosan adataknak.

Emez intézkedés, ha törvényerőre emel-
kedik — a városoknál a kiadások fedezése
körüli nagyzavarokat, mindenestre pedig tete-
mes károsodást fog okozni, mert a regálé jó-
vedelem azok bevételeinek egy igen tekinté-
lyes részét képezi, mely házi kezelés mellett
havonként, bérbeadás mellett pedig negyed-
évenként előre szokott befolyani, ha a váro-
sok ezen bevételeket egy félévén vagy épen
egész éven át nélkülözni kénytelenek lesznek:
eme körülmény reájok nézve súlyos követ-
kezményekkel járhat.

Debreczen sz. kir. város regálé jövedel-
me a jövő 1889 évben 120000 ft körül jár,
a mely már oly tetemes összeg, hogy azt egy
félévén át vagy épen egész éven át nélkülözni
nem lehet s ha az — a törvény javaslat
szerint — az év végén fizetetik ki: a váro-
sok kénytelen lesz vagy pótdadóhoz folya-
modni, vagy pedig ez összeget kölcsön venni,
mely utóbbi esetben annak egyévi kamatait
meltatlanul elveszti, az előbbi esetben pedig
a polgárok fognak — különben is nagy adó-
mellett — méltatlanul megterhelhetni, míg az
állam a birtokába vett javadalmak hasz-
nait már az 1889. év elejétől fogva élvezni
fogja.

3. De kivihetetlennek tartjuk a törvény
javaslat azon intézkedését, hogy az állam a
regálé javadalmát az 1889 év elején átvéven,
a kártalanítást ezen év végéig fogja eszköz-
özni, mert tömeges egyezkedéseket végrehaj-
tani, s ezekben bizonyára nagyobb részét első
és másod fokban is felülbírálni, s ily módon
a kárpótlási összegeket végérvényesen meg-
állapítani egy év lefolyása alatt nem képzel-
jük; ez esetben pedig a jogosultak rendki-
vüli károsodást szenvednek, mert a jogot az
állam már átvéven, a volt tulajdonosok eddig
semmit sem kapnak.

Az idő előrehaladott volta miatt egye-
nesen a mélyen tisztelt kézviselőházhöz for-
dulunk azon kérelemmel, hogy a fent előso-
rolt alapokon*) méltóztatásuk a kérdéses tör-
vényjavaslatnak a jelen kérvényben fentebb
előadottakhoz képest leendő olyantén módó-
sítását elrendelni, hogy abból a sz. kir. és
törvényhatósági joggal felruházott városok
hagyassanak ki.

Napi hírek.

— Trefort emlékezete a reáliskolában.

Lélekemelő ünnepély folyt le tegnap délelőtt
a főiskolai rajteremben. A reáliskola ifjúsága,
élén az egész tanártestülettel tartott emlék-
ünnepélyt néhai Trefort Ágoston, vallás és
közoktatásügyi miniszter fölött. Az ün-
nepély lefolyása a következő volt. Az egybe-
gyűlt ifjúság elénekelt a „Szózat“-ot, ezután
F a z e k a s S á n d o r igazgató tartott rö-
vid megnyitó beszédet, melyben Trefortnak
különösen a középiskolák emelése körül ki-
fejtett munkásságát esetelte; utána B e c z e n e r
F r i g y e s tanár emlékbeszéde követ-
kezett, ebben az életrajzi adatok mellett leg-
inkább volt hangsúlyozva azon széleskörű
munkásság, mely Trefortot annyira jellemezte
és azon lángoló hazaszeretet, mely munkás-
ságának és érdemeinek kuforása volt. Végül
az ifjúság a „Himnusz“ t énekelt el és ezzel
az ünnepély véget ért. Mint a véletlennek
megleő találkozását említjük fel, hogy a
reáliskolai ifjúság ez ünnepélyen énekelte először
és épen Trefort gyászünnepélyén, ki az ének-
tanítást a reáliskolákban a közelmúlt tanév
végén rendelte el.

— A debreczeni daegyilet 25 éves története.
A fennállása 25 éves jubileumát megünneplő
debreczeni dalárda választmányának megbíz-
ásából P é t e r G á b o r, lapunk munkatársa, a
fenti czimmel a jubileum emlékére megírja
országos hírü dalárdáknak történetét. A
munka 5 ivre terjed s legközelebb ki kerül
a sajtó alul.

— A debreczeni gazdasági tanintézetben
a beiratkozások ideje szombaton ér véget.
Azontal csak külön engedély alapján vétetnek
fel növendékek. A beiratkozott tanulók száma
a három évfolyamon meghaladja a 80-at. E

*) Ezen rész a jog és pénzügyi bizottságnak ere-
dei szövegezése szerint így hangzott: „Mint hogy a tör-
vényjavaslat módosítása iránt követelünk a nagymélt.
pénzügyminiszter urhoz fordulni időnk már nincsen, a
fentebb elősorolt alapokon tisztelettel kérjük a mélyen
tisztelt képvisel. házat, méltóztatásuk a törvényjavaslatot
visszatartani és a magas kormányt a jelen kérvényben
foglaltakhoz képest új alapokra fektetendő olyan újabb
javaslat beutazására utasítani, a melyből a szab. kir.
és törvényhatósági városok egészen kihagyatnak.“ E
helyett Kiss Albert és Kovács Sándor felszólalása után
lett aztán a fentebb szövegezés elfogadva.

szám azonban még jelentékenyen fog szapo-
rodni, ugy hogy a növendékek száma előre
láthatólag el fogja érni a tavalyi létszámot.
— Kinevezések. A földművelés-, ipar és
kereskedelemtügyi miniszter a debreczeni gaz-
dasági tanintézet végzett növendékei közül
H o s s z u A l b e r t e t a debreczeni gazdasági
tanintézetbe, B o d r o g k ö z y Z o l t á n t a
rima szombati. P o s s e r t E m i l t (Possert Já-
nos helybeli kereskedő fiát) a zsitva ujfáusi
földműves iskolához ösztöndíjas gazdasági so-
godekké nevezte ki.

— Figyelmeztetés. Kivonata az 1868. évi
XXXVIII ik törvényeziknek. 1. §. Minden
szülő vagy gyám, ideértve azokat is, kiknek
házában gyermekek, mint mestertanítványok
vagy háziiszolgák tartatnak, kötelesek gyer-
mekeiket, vagy gyámoltjaikat (ha nevelők-
ről a háznál vagy magán tanintézetben nem
gondoskodtak) nyilvános iskolába jártni,
életidejük 6 dik évének betöltésétől egész
a 12-dik, illetőleg a 15 ik év betöltéséig. —

2. §. Azonban a testileg vagy szellemileg
gyenge gyermekeket a tisztí orvos bizonyi-
tására, az iskolaszék (117. §.) rövidebb vagy
hosszabb időre fölmentheti az iskolába járás
kötelessége alól. 3. §. Ragályos bajban vagy
elmebetegségben szenvedők, avagy taníthatlan
tomp elműjűek kizárandók a nyilvános inté-
zetekből. 4. §. Ha a szülők (gyám vagy
gazda) tankötelezett növendékét az iskolától
visszatartja: ebbeli kötelességének teljesí-
tésére komolyan figyelmeztetendő.
És ha az e czélra szolgálható erkölcsi eszköz-
ök felhasználása sikertelennek bizonyulna be,
s a tankötelezett növendék az iskolától to-
vábbra is visszatartatnék: a kötelességét
ekként teljesíteni nem akaró szülő (gyám vagy
gazda) első ízben 50 krra, második ízben 1
frtra, harmadik ízben 2 frtra, negyedik ízben
4 frtra büntetették az iskolai pénztár javára.
Sőt ha még ezen négyszeri büntetés sem téri-
tené a szülő (gazdát vagy gyámot) köteles-
ségének teljesítésére, akkor az illető iskolai
szék erről a felsőbb iskolai hatóságnál jelen-
tést tesz, mely aztán az iskolától visszatart-
ott tanköteles gyermek számára a községi
hatóságnál külön gyám rendelést is szorgal-
mazhatja. 5. §. A mulasztást igazoló esetek
a közoktatási M i n i s z t e r által kiadandó
r e n d e l e t b e n á l l a p í t t a t n a k m e g .
6. §. A szülőknek és gyámoknak szabadsá-
gukban áll gyermekeiket háznál, vagy bármely
vallásu magán és nyilvános intézetekben,
ugyszintén más helységben lévő tanintézetek-
ben neveltetni. Erről azonban a szülők, vagy
gyámok a helybeli iskoláknak bélyegmentes
bizonyítványt tartoznak bemutatni, valamint
az illető iskolai hatóságok is kötelesek figyelni,
hogy az ily gyermekek legalább is oly okta-
tásban részesüljenek, minőt a törvény szerint
berendezett nyilvános népiskolákban nyerhet-
nének és a kötelezett évek tartamaig tanít-
tassanak. Figyelmeztetnek a szülők, gyámok,
iparos-mesterek, kereskedők, hogy gyermekei-
ket, gyámoltjaikat, tanulóikat, a reájok nézve
kötelezett iskolákba pontosan járassák, —
különben ellenük az idézett törvény 4-ik § a
szigoruan alkalmazásba fog vétetni. Debre-
czen, 1888. A városi tanács.

— Vasúti vonatok versenye. Nyilvánvaló
hogy Amerikáról van szó. A pittsburgi és
az Erie társaság két párhuzamos vonalán két
vonat Beaver-Falls től Wampunig versenyt
futott. A vonatok tömve voltak utasokkal,
kik kiáltásaikkal folyton tüzelték a vonatve-
zetőt. Végül is örült száguldozás után a
pittsburgi társaság vonata lett a győztes,
a mely egy lokomotívhozszal ért be elsőnek.
Hogy mily gyorsan mehettek ezen vonatok,
megítélhetjük abból, hogy a 19 és fél kilomé-
ter hosszú utat tíz és fél percz alatt tették
meg. Természetesen óriási fogadások történtek
mindkét részről.

— A nők hajviseletéről. A „Párisi Magyar
Értesítő“ írja: Ugy a párisi akadémia, mint
a nagyközönség körében nagy mozgalom ke-
letkezett Edmond Le Blant a feliratok osztá-
lyja tagjának bejelentésére, hogy az aka-
démia jövő negyedévi nagygyűlésén a nők
hajviseletéről fog olvasni. A rendszeren — már
hivataltól — oly komoly ábrázata akadémi-
kusok arca kérdőjellel csavarodott, a csodál-
kozás egy nemével néztek össze: vajjon mi
nevezetést mondhat? Hiszen a nők máskü-
lönben oly bályos és költői testének ez talán
az egyedüli része, mely nem nyújt alkalmat
sem fejtegetésekre, sem pedig összehasonlító-
sokra. Legyen a dráma vagy a regény hős-
nője barna vagy szőke, haja szép és ezzel vége.
Edmond Le Blant más véleményen volt. Útött
végre az oly nagy érdeklődéssel várt óra és
Edmond Le Blant megkezdte felolvasását,
melyet a hallgatóság feszült figyelemmel ki-
sért. De hagyjuk beszélni őt magát. Gyakran
ismételték, — kezdi telovásását Le Blant, —
hogy a gyönyörű szőkék, melyeket Giorgone,
Tizian és Veronese Pál festettek, barnáknak
születtek. Mint a régi Róma oly sok nője. Ék
is ügyes elkészítésnek köszönték hajuk ham-
vas vagy aranyszínű ragyogását. A Marziána
könyvtárban őrzött gyűjtemény, Nani grófné
Ricettario-ja felsorolja azon vizeket és mact-
urákat, melyeket a velencei nők haszná-
laltak. Az egyházi atyák sokat irtak az első
századokban a tolette mesterségéről. A
Velencében akkor divó eljárások már több
századosok voltak. Cesare Vaeclio 1598 ban
rajzolt egy metszete egy nőt ábrázol, ki bárt-
ran ül a forró napon, fején a kalapnak csak
karimájával, melyen szőkére festő vizben át-
tatott haja kiterítve szárad. Ep így cselekedtek
a római nők; azt Tertullian úgy helye bizo-
nyítja, midőn egyen és afrikai lelkész ko-

rának
napsz
magul
ó, azt
árak
még a
tán
tatja,
szoká
Franc
letökl
csinál
volta
tében
jött é
hogy
bullá
gonos
asszo
san v
sz a
egyha
ban a
szaba
még v
lányo
sen fe
ték k
rosza
Tény
az ár
visele
székr
kék
lún r
Hiát
keves
anny
az ép
gasá
tók,
haj-á
nak
visel
már
az a
mint
mara
osztá
be.
nal o
Stev
a ha
ben.
jen k
ban
a ve
nagy
laszt
a fe
mák.
nyiu
kiált
elég
vagy
Egy
Az e
lain
ra r
te. I
és
kias
niök
mag
vilá
egy
már
ját
gyil
csak
koss
mer
tuda
ujat
F. I
szár
nye
hogy
szev
lond
oly
gy
he
kár
már
new
mat
12-é
meg
szár
Dó
szor
évi
ezér
nem
kap
sorr
kat,
mal
Dó
meg
elbe
font
teru
A
füze
a se
gró
hus

Nagyválaszték női ruha szövetekben.

GYENES LAJOS

DEBRECZEN

FÖTÉR, VÁROSHÁZ-ÉPÜLETBEN.

Ajánlja az őszi és téli időnyre dusan felszerelt raktárát:
a legújabb divatu gyapju női ruha szövetekben,
flanell, kasán és jó mosó veleszekben,
mindennemű női ruha díszítésekben,
Himaláy, Berliner, Chenilia és selyem kendőkben,
kötő-pamut, kötő gyapju, ezérna
és
minden a rövidáru szakmába vágó árukban,
csipke, szalag és egyéb piperecikkekben.

Ajánlja továbbá raktárát

férfi fehérműek és nyakkendőkben.

Női ruhák készíttetését
saját szöveiteimből **elvállalom.**

Mintagyűjteményemet kívánatrabérmen tve küldöm.

Nagy raktár selyem kendőkben

Szép kiállítású sifkoszorúk.

Előleges jelentés.

Alulírott uradalmi igazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy az uradalom területén létező ásványvíz-források (savanyúvizek), névszerűen a

Szolyvai, Polenai, Olenyovai, Luhi-Erzsébet-és Pannonia-forrás,

1889 évi január 1-től kezdve German és Bodnár uraknak Szolyván bérbe adattak; így tehát a netaláni megrendelések fentebbi időponttól kezdve a nevezett ezéghoz lesznek intézendők,

Maradván tisztelettel

A gróf Ervin Schönhorn-Buchheim-féle

uradalom igazgatósága Munkács.

T. Cz.

Vonatkozással a fentebbi közzétételre a t. cz. fogyasztó közönségnek ezennel tudomására hozzuk, hogy a fentemlített ásványvizek töltését már 1889. november 15-étől megkezdjük, s hogy 1889. évi január 1-jétől az elősorolt ásványvizeket mind forgalomba hozzuk.

Töltési készülékeink a legújabb rendszerek szerint lesznek berendezve, a palackok dugaszolása a lehető legökéletesebb lesz, úgy hogy a nevezett ásványvizek minősége nemcsak hogy hátrányt nem szenved, sőt ellenkezőleg még nyerni fog a víz jó tulajdonságai állandóbbak lesznek. A palackok külső kiállítása: a vignette, a dugó égetés s a kupakok nyomása 1889. évi január 1-től részben módosításon fognak átmenni.

E-ről bárák leszünk a t. cz. közönséget körlevelek által bővebben tudósítani.

Kiváló tisztelettel

German és Bodnár

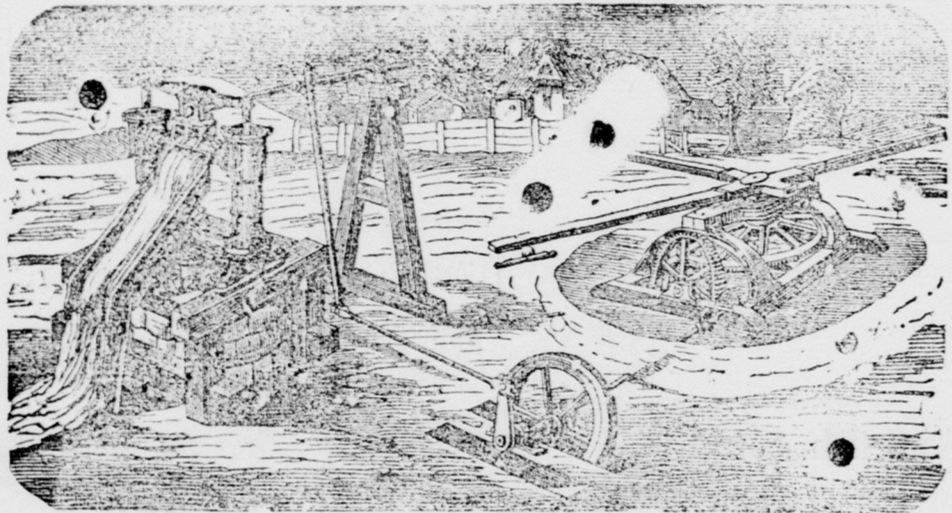
Szolyván (Beregmegye.)

A lapított 1888-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és érezőtödéje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánok részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ ÉS MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes őrsekek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

ÚJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánljuk mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESÍTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Debreczen, 1888. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház.